

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ A JINÉ FORMY SOUŽITÍ

VE SROVNÁNÍ S MANŽELSTVÍM

© Martin Kornel, Zdeňka Králíčková, říjen 2018

PRAMENY

- LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD (č. 2/1993 Sb.)
- ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD (č. 209/1992 Sb.)
- ZÁKON O REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ (dále „ZRP“)
z. č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ve znění pozdějších předpisů
Pl. ÚS 7/15 - zrušení § 13/2 ZRP
- OBČANSKÝ ZÁKONÍK (dále „OZ“)
z. č. 89/2012 Sb.
- ZÁKON O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH (dále „ZŘS“)
z. č. 292/2013 Sb.
- TRESTNÍ ŘÁD (dále „TŘ“)
z. č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH A PODMÍNKÁCH JEJICH POSKYTOVÁNÍ (dále jen „ZZS“)
z. č. 372/2011 Sb.
- ZÁKON O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ
z. č. 155/1995 Sb.

§ 3020 OZ
- ustanovení části
1., 3. a 4. o
manželství platí
obdobně pro
registr. partnerství
- nikoli části 2. RP

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.: Rodinné právo. 2. vyd., Praha: C. H. Beck, 2017;*
- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.: Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.*

+

MODELY V EVROPĚ

STATUSOVÉ

- SEVERSKÝ - nejstarší, manželství „nižšího stupně“
- NIZOZEMSKÝ - manželství

NESTATUSOVÉ

- FRANCOUZSKÝ - pakt solidarity (soukromá smlouva)

EU

zdroj: ESLP Oliari a. others v. Italy z 2015
+ novinky

■ MANŽELSTVÍ

- Belgie
- Dánsko
- Francie
- Irsko
- Lucembursko
- + Německo od 2017
- Nizozemí
- Norsko
- Portugalsko
- Španělsko
- Švédsko
- Velká Británie

■ PARTNERSTVÍ

- Andora
- Rakousko
- Belgie
- Chorvatsko
- Česká republika
- Dánsko
- Finsko
- Francie (Pact)
- Maďarsko
- Irsko
- + Itálie 2016 (Unioni civili)
- Lichtenštejnsko
- Lucembursko
- Malta
- Nizozemí
- + Rakousko od .-..
- Španělsko
- Švýcarsko
- Slovinsko
- Velká Británie (Civil Partnership Act)
- + Estonsko od 2016

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

čl. 8 Právo na respektování rodinného a soukromého života

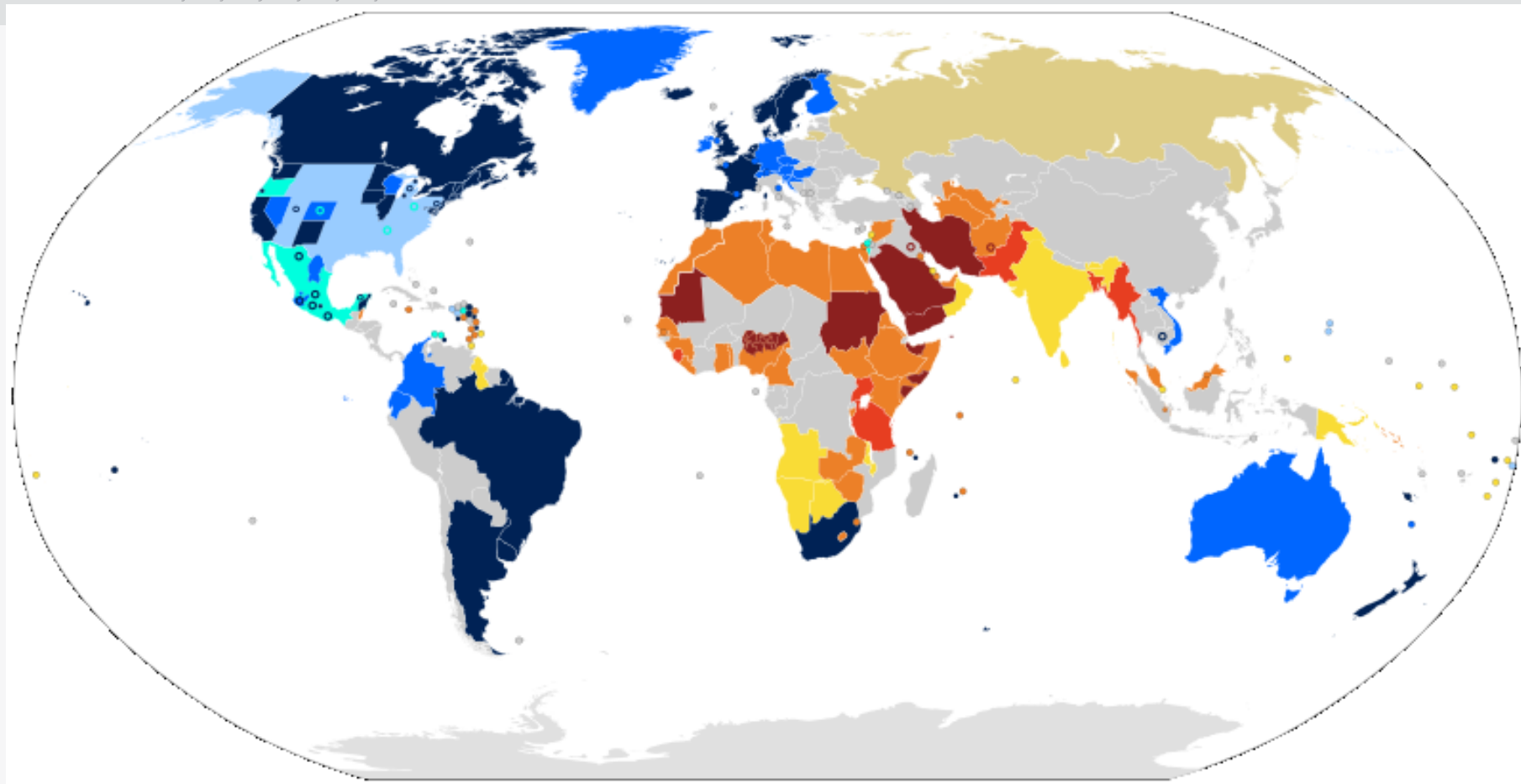
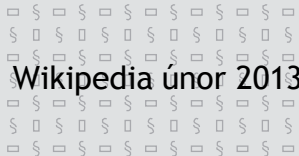
*„Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života,
...“*

čl. 12 Právo uzavřít manželství

„Muži a ženy, způsobilí věkem k uzavření manželství, mají právo uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními zákony, které upravují výkon tohoto práva.“

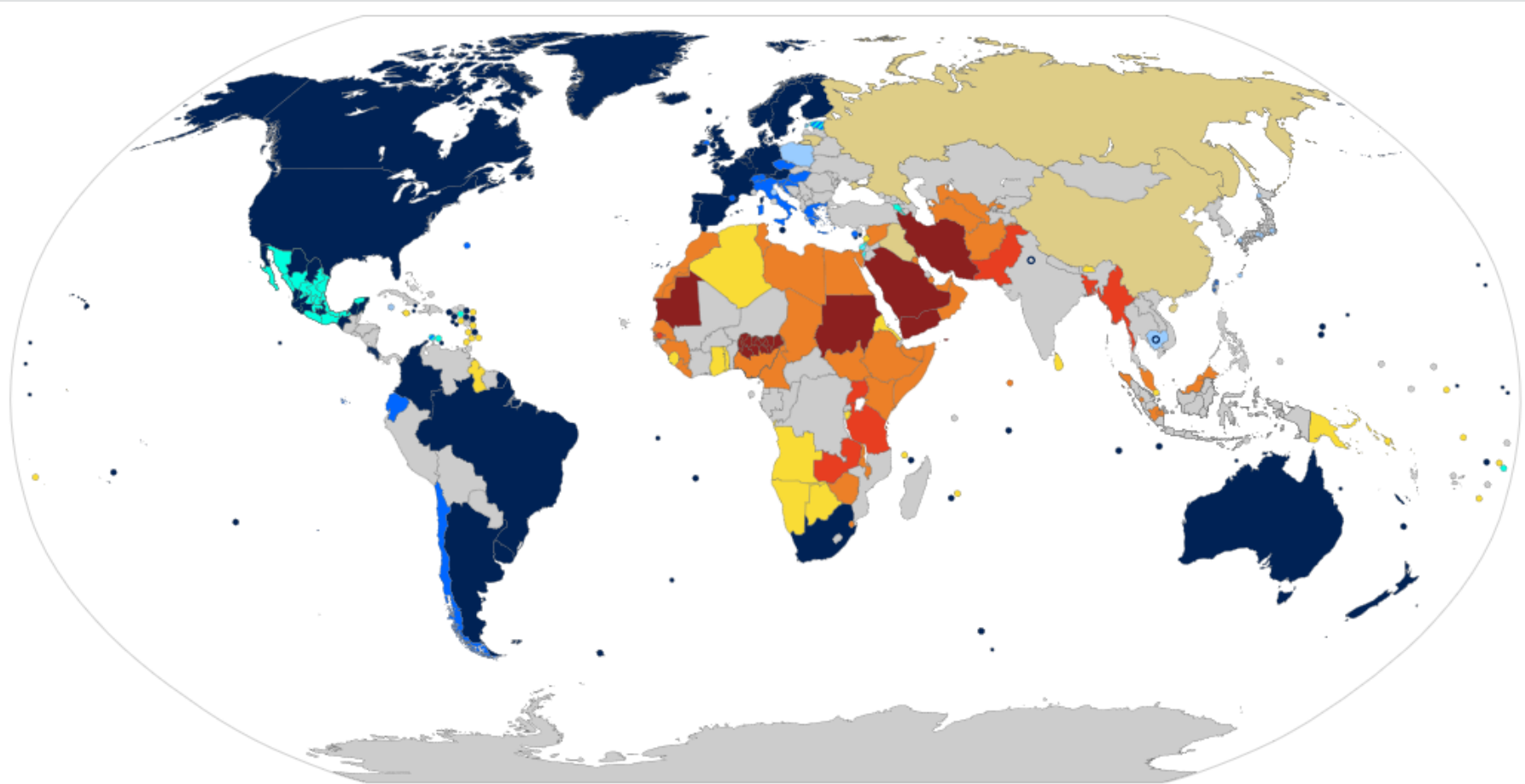
čl. 14 Zákaz diskriminace

*„Užívání práv a svobod přiznaných touto Úmluvou musí být zajištěno bez diskriminace založené na jakémkoli důvodu, jako je **pohlaví**, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení.“*

Tmavě modrá: sňatek
Sv. modrá: partnerství
Tyrkys: uznává cizí
Šedá: žádné uznání

Hnědá: omezení svobody projevu
Žlutá: ex lege – tresty, de facto - neukládány
Oranžová: hrozící trest odnětí svobody
Červená: doživotí
Cihlová: až trest smrti

Tmavě modrá: sňatek
Sv. modrá: partnerství
Tyrkys: uznává cizí
Šedá: žádné uznání

Hnědá: omezení svobody projevu
Žlutá: ex lege – tresty, de facto - neukládány
Oranžová: hrozící trest odnětí svobody
Červená: doživotí
Cihlová: až trest smrti

JUDIKATURA EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA I

■ case SCHALK AND KOPF v. Rakousko (2010)

- v roce 2004 dva muži nemohli uzavřít manželství ani jinou formu svazku
- v roce 2010 nabyl účinnosti Zákon o registrovaném partnerství

ESLP:

- nedošlo k porušení článku 12, jednomyslně, manželství je vyhrazeno pro muže a ženu, čl. 12 neukládá státům povinnost rozšíření (ani nezakazuje)
  - bylo argumentováno, že Úmluva je z roku 1950 a je třeba ji vykládat jako „*living instrument*“ a v duchu čl. 9 **Charty základních práv a svobod EU**

(2000, účinnost 2009, čl. 9: „Právo uzavřít manželství a založit rodinu je garantováno v souladu s národními úpravami regulujícími výkon těchto práv.“

- nicméně, v Evropě není konsensus ve věci manželství osob stejného pohlaví a je na každém z 47 států, jak věc upraví
- nedošlo k porušení článku 14 ve spojení s článkem 8, (4:3), byť bylo připuštěno, že trvalé svazky osob téhož pohlaví lze podřadit pod „*family life*“ jako de facto svazky

(srov. *X and others v. Austria*)

■ case Oliari and others v. Itálie (2015)

- v roce 2011 byly podány 2 stížnosti 6 italských mužů, kteří nemohli uzavřít manželství ani jinou formu svazku, námitka porušení čl. 8, 12, 14
- 155 municipalities: civil unions „merely symbolic value“
- case law italských vyšší soudů: je nutná ochrana jako „social community“ dle čl. 2 Ústavy, nikoli však jako manželství

ESLP:

sociální realita v. zákon .... pozitivní povinnosti státu (nikoli však manželství)

„... the absence of a legal framework recognising homosexual relationships violates the right to respect for private and family life ...“

„extended interpretation of the ECHR principles – stable intimate relationship“

- došlo k porušení článku 8
- není nutné posuzovat porušení článku 14 ve vazbě na článek 8
- jde-li o čl. 12, nepřípustné (viz Shalk and Kopf v. Rakousko)

Judikatura soudního dvora

- Relu Adrian Coman a další v. Inspectoratul General pentru Imigrări a Ministerul Afacerilor Interne (C-673/16)

V situaci, kdy občan Unie využil svobody pohybu tím, že v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 7 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, vycestoval do jiného členského státu, než jehož má státní příslušnost, a skutečně v něm pobýval a při tomto pobytu rozvinul nebo upevnil rodinný život se státním příslušníkem třetího státu stejného pohlaví, s nímž vstoupil do manželství právoplatně uzavřeného v hostitelském členském státě, musí být čl. 21 odst. 1 SFEU vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby příslušné orgány členského státu, jehož má občan Unie státní příslušnost, odmítly přiznat právo pobytu na území tohoto členského státu uvedenému státnímu příslušníkovi třetího státu z důvodu, že právo uvedeného členského státu nezakotvuje manželství mezi osobami stejného pohlaví

ČESKÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA

TŘI ZDROJE

- PŮVODNÍ POSLANECKÝ NÁVRH ZÁKONA O REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ
- ZÁKON O RODINĚ
- NÁVRH NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

Sněmovní tisk č. 201/0, *Poslanecká sněmovna, 8. volební období, od 2017*

ČÁST PRVNÍ

Změna občanského zákoníku

Čl. I

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb. a zákona č. 303/2017 Sb., se mění takto:

V § 29 odst. 2 se slova „manželství nebo“ a věta poslední zrušují.

V § 655 a § 656 odst. 1 se slova „muže a ženy“ nahrazují slovy „dvou lidí“.

V § 679 odst. 2 se slova „muže a ženy“ nahrazují slovy „zdánlivě sezdaných“ a slova „muže nebo ženu“ nahrazují slovy „zdánlivě sezdané“.

V § 686 odst. 1 se slova „muže a ženy“ nahrazují slovy „těch“.

V § 778 se za slovo „neprovdané“ vkládají slova „nebo provdané za ženu“.

V § 3020 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:

„(2) Ustanovení § 776 a 777 se nepoužijí na určování rodičovství manželů, kteří jsou osobami stejného pohlaví.“

Sněmovní tisk č. 211/0, *Poslanecká sněmovna, 8. volební období, od 2017*

Článek 32

(1) Rodičovství, a rodina a manželství jako svazek muže a ženy jsou pod ochranou zákona. Zvláštní ochrana dětí a mladistvých je zaručena.

www.gay.iniciativa.cz ze dne 13.10.2015

REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ V ČR 1. 7. 2006 - 30. 6. 2015 - kompletní údaje

Kraje	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		Nově zaniklé RP* M Ž	CELKEM		Zaniklé RP CELKEM		Cizinc i celke m	z jaké země
	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.		M	Ž	M	Ž		
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž		M	Ž	M	Ž		
Praha	81	43	36	31	43	28	40	26	36	25	24	33	26	31	35	36	39	39	0	*	652	49	91	35x Slovensko, 11x USA, 4x Itálie, 7x Ukrajina, 9x Ruská federace, 2x Německo, Izrael, Kuba, Tchajwan, Rakousko, Arménie, Trinidad a Tobago, Moldavsko, 3x Brazílie, Francie, 2x Kanada, Turecko, 4x Austrálie, 2x Kolumbie, Mexiko, Velká Británie, Norsko, Rumunsko, Bolívie, Indie, Polsko, Uzbekistán, Indie, Čína, Slovensko, Venezuela, azylová ochrana			
Jihočeský	3	2	10	3	8	2	2	4	4	3	5	4	2	3	4	4	4	5	0	1	72	16	9	4 x Slovensko, Velká Británie, Irsko, Filipiny, Thajsko, Ukrajina			
Jihomoravský	23	13	14	7	19	8	14	11	9	12	12	11	8	8	12	12	15	16	0	0	224	35	19	2x Rakousko, 3x Kanada, 2x Ruská federace, Gruzie, 3x USA, Izrael, Malajsie, 3x Slovensko, Ukrajina, Vietnam, Nizozemsko			
Karlovarský	2	3	5	10	3	5	2	3	3	3	1	3	4	2	1	4	2	1	0	1	57	10	5	3x USA, Francie, Tchajwan			
Královéhradecký	11	1	5	2	5	1	1	2	7	0	5	1	3	1	7	3	4	9	0	4	68	13	4	USA, Slovensko, Ruská federace, Slovensko			
Liberecký	8	5	12	5	2	5	10	3	10	3	9	4	3	2	6	8	2	7	0	*	104	10	15	3x Slovensko, 3x Brazílie, 3x Ruská federace, 2x Ukrajina, Polsko, USA, Německo, Brazílie			
Moravskoslezský	25	7	13	9	9	9	10	4	7	4	8	14	9	8	10	5	12	4	0	3	167	34	16	1x Kanada, 3x Polsko, Francie, Thajsko, USA, 6x Slovensko, Bělorusko, Peru, Filipiny			
Olomoucký	7	2	10	4	6	5	5	2	6	3	5	8	3	5	5	6	2	3	0	3	87	15	11	Ázerbajdžán, Kanada, 2x Ukrajina, 5x Slovensko, USA, Irsko			
Pardubický	5	6	5	2	5	0	0	4	4	0	6	4	5	2	4	2	3	0	0	3	57	9	6	4x Slovensko, Ukrajina, Kanada			
Plzeňský	9	3	3	2	6	7	4	4	5	2	14	6	6	6	1	4	4	5	0	2	91	10	14	7x Slovensko, Argentina, Dominikánská republika, 2x Ukrajina, Filipiny, Japonsko, Bosna a Hercegovina			
Středočeský	26	11	15	8	14	10	13	5	11	6	10	4	16	10	8	15	9	15	0	2	206	35	24	8x Slovensko, USA, 5x Ukrajina, Nizozemsko, Polsko, Brazílie, 2x Čína, Alžírsko, Mexiko, 2x Ruská federace, Vietnam, Bosna a Hercegovina, Austrálie, Indie, Německo, Palestina			
Ústecký	23	11	13	11	7	9	7	9	10	6	6	8	14	6	10	14	14	8	0	2	186	30	18	9x Slovensko, Kazachstán, USA, Makedonie, 2x Venezuela, Filipínská republika, Polsko, 2x Moldavsko			
Vysočina	5	1	1	2	2	0	1	1	3	0	2	0	2	1	3	1	3	2	0	0	30	3	5	2x Slovensko, 3x Brazílie			
Zlínský	7	1	1	0	2	1	4	0	2	1	2	2	3	5	5	2	4	2	0	1	44	5	8	4x Slovensko, Mexiko, Čína, Kolumbie, Holandsko			
CELKEM	235	109	143	96	131	90	113	78	117	68	109	102	104	90	111	116	117	116	0	22	2045	274	245	Autor: Milda Sleheter ve spolupráci s matrikami a matričními úřady			
	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	##	6	16	1363	682	102	123	www.facebook.com/aktualitygbt

* U zaniklých partnerství za kraje Praha a Liberec nejsou uvedeny celkové údaje - nejsou matrikami vedeny

PŘEKÁŽKY

- Manželství (§ 672 OZ)
  - stejné pohlaví
  - nedostatek věku - méně než 16 let
  - jiné manželství či partnerství
  - příbuzenství
  - omezená svéprávnost ve sňatečné oblasti
  - pěstounství, svěřenectví, poručenství
- Registrované partnerství (§ 4, 5 ZRP)
  - různé pohlaví
  - nedostatek věku - méně než 18 let
  - jiné partnerství či manželství
  - příbuzenství
  - omezená svéprávnost ve sňatečné oblasti
  - neexistence státního občanství u jednoho ze snoubenců
- Nesezdané soužití
  - -

VZNIK

- **Manželství**
uzavření manželství (§ 656 OZ, prohlášení i jinak)
civilní (před orgánem veřejné moci a matrikářem)
i církevní, vždy svědci
- **Registrované partnerství**
uzavření partnerství (§ 1 - § 4 ZRP)
pouze civilní, pouze před matrikářem, ne svědci
pouze prohlášení o vstupu a neexistenci překážek,
nikoli společné/zdvojené příjmení
- **Nesezdané soužití**
faktický stav

VADY JEDNÁNÍ

- Manželství (§ 684 OZ)
  - nátlak násilí a vyhrožování násilím
  - omyl týkající se povahy sňatečného jednání
  - omyl týkající se totožnosti jednoho ze snoubenců
- Registrované partnerství (§ 4, 5, 6 ZRP)
  - nedostatek svobodného a úplného projevu vůle
  - omyl týkající se úkonu
  - nepravdivé údaje
- Nesezdané soužití
  - -

OZ/ZRP
důsledky:

neplatnost/
neexistence -
zdánlivost

OSOBNÍ PRÁVA

■ Manželství

- stejná práva a stejné povinnosti (§ 687 odst. 1 OZ)
- povinnost žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí (§ 687 odst. 2 OZ)
- uspokojovat potřeby rodiny (§ 690 OZ)

OZ

- + § 688 info o příjmech
- + § 689 ohledy na rodinu
- + § 691 odluka
- + § 694 důsledky odluky

■ Registrované partnerství

- stejné povinnosti a stejná práva (§ 8 ZRP)

OZ

- + § 692 rozhodování o záležitostech rodiny
- + § 693 obstarávání záležitostí rodiny

■ Nesezdané soužití

- -

OSOBY BLÍZKÉ

■ Manželství

§ 22/1 OZ: *ex lege*

■ Registrované partnerství

§ 22/1 OZ: *ex lege*

■ Nesezdané soužití

§ 22/1 *in fine* OZ: domněnka, pokud spolu trvale žijí,
pokud ne, nutnost dokazování „újmy“

ZASTOUPENÍ

■ Manželství

zákonné:

- manžel zastupuje manžela v běžných záležitostech (§ 696 odst. 1 OZ); vyloučení nebo soud (§ 696 odst. 2 OZ); odluka: vyloučení *ex lege* (§ 696 odst. 3 OZ)

■ Registrované partnerství

zákonné: partner zastupuje partnera v běžných záležitostech (§ 9 ZRP); vyloučení (§ 9 odst. 3 ZRP)

■ Nesezdané soužití

výhradně smluvní: na základě plné moci

MAJETKOVÁ PRÁVA

■ Manželství

- zásadně společné jmění manželů (§ 708 a násl. OZ)
- ale také výlučné vlastnictví nebo podílové spoluvlastnictví (§ 1115 OZ)

OZ

+ § 698 obvyklé vybavení
rodinné domácnosti
+ 700 rodinný závod

■ Registrované partnerství

- výlučné vlastnictví každého z partnerů nebo podílové spoluvlastnictví (§ 1115 OZ)

■ Nesezdané soužití

- výlučné vlastnictví druha a družky nebo podílové spoluvlastnictví (§ 1115 OZ)

VYŽIVOVACÍ POVINNOST

- **Manželství**
vzájemná vyživovací povinnost - zásadně stejná hmotná a kulturní úroveň (§ 697 OZ)
- **Registrované partnerství**
vzájemná vyživovací povinnost - zásadně stejná hmotná a kulturní úroveň (§ 10 ZRP)
- **Nesezdané soužití**
je-li společné dítě, výživné matce a úhrada nákladů (§ 920 OZ)

BYDLENÍ

■ Manželství

§ 744 OZ - odvozený právní důvod bydlení;

§ 745 OZ - zásadně zákonný společný nájem bytu manžely, spol. nájem lze vyloučit;

§ 747 OZ zákaz dispozic;

§ 766 a násl. OZ - bydlení po zániku manželství

■ Registrované partnerství

jen smluvní společný nájem bytu, podílové spoluvlastnictví či jiný smluvní důvod!!!!

■ Nesezdané soužití

smluvní společný nájem bytu, podílové spoluvlastnictví či jiný smluvní důvod

OCHRANA PROTI DOMÁCÍMU NÁSILÍ

■ Manželství

**§ 751 a násl. OZ: zvl. ust. proti domácímu násilí
„omezení či vyloučení práva manžela, resp.
rozvedeného manžela bydlet“**

■ Registrované partnerství

§ 3021 OZ: i jiné osoby, než manželé

■ Nesezdané soužití

§ 3021 OZ: i jiné osoby, než manželé

OSVOJENÍ

- Manželství
*manželé mohou osvojit dítě společně (§ 800 OZ) -
prostým i nezrušitelným osvojením*
- Registrované partnerství
zákaz indiv. osvojení dítěte za trvání partnerství
zrušen (viz Pl. ÚS 7/15: § 13 odst. 2 ZRP)
- Nesezdané soužití
indiv. osvojení není zakázáno (§ 800 OZ)

JUDIKATURA EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA II

■ case *Fretté v. Francie* (2002)

- svobodný muž homosex. orientace nebyl úspěšný ve věci zprostředkování adopce

- „*difficulties with practical consequences of child's arrival*“
- zájem dítěte
- proporcionalita

- nedošlo k porušení článku 14 ve spojení s článkem 8

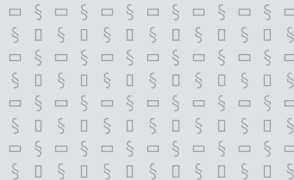
■ case *E. B. v. Francie* (2008)

- svobodná žena (učitelka) žijící *de facto* s jinou ženou, nebyla úspěšná ve věci indiv. adopce

- role matky i otce v 1 osobě, která ale má osobní kvality a schopnosti dítě vychovávat
- zájem dítěte
- proporcionalita

- došlo k porušení článku 14 ve spojení s článkem 8

- Úmluva je „*living instrument*“

NEJVYŠŠÍ SOUD

OBČANSKOPRÁVNÍ A OBCHODNÍ KOLEGIUM

Burešova 20, 657 37 Brno
tel.: 541 593 111, fax: 541 218 804
email: podatelna@nsoud.cz

Městská část Praha 1 - UMC
Doručeno: 30.11.2010
UMCP1 118160/2010
listy:1 přílohy:20

Úřad městské části Praha 1
odbor matrik
Vodičkova 18
115 68 Praha 1

V Brně 23. listopadu 2010
sp. zn.: Ncn 534/2010

K Vaší žádosti o vyjádření z 11.10.2010(č.j. ÚMPČ 1 91150, ve znění zákonů č. 158/1969 Sb., č. 234/1990 Sb., č. 164/1992 Sb., č. 125/2002 Sb., č. 37/2004 Sb. a č. 361/2004 Sb.), o mezinárodním právu soukromém a procesním:

1. Podle ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 97/1963 Sb. uznávacímu řízení u Nejvyššího soudu ČR podléhají jen pravomocná cizí rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech určení (zjištění nebo popření) otcovství, je-li alespoň jedním z účastníků řízení český občan.

Ani cizí rozhodnutí o osvojení nezletilého dítěte není ustanovením zákona č. 97/1963 Sb. pojata mezi rozhodnutí, která by vyžadovala ke své účinnosti na území České republiky rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR o uznání cizího rozhodnutí. Na vámi uváděné rozhodnutí o osvojení nezletilého dítěte dvěma muži v USA se nevztahuje ani ustanovení § 68a, § 68b a § 68c zákona č. 97/1963 Sb., týkající se rozhodnutí a jiných veřejných listin, při jejichž vydání bylo postupováno podle předpisů Evropských společenství nebo podle vyhlášení mezinárodní smlouvy.

2. V ustanovení § 52 zákona č. 97/1963 Sb. je dále stanoveno, že listiny vydané soudy a úřady v cizině, které platí na místě, kde byly vydány, za listiny veřejné, mají důkazní moc veřejných listin také v České republice, jestliže jsou opatřeny předepsanými ověřením.

3. V ustanovení § 64 zákona č. 97/1963 Sb. je pak upraveno kdy cizí rozhodnutí nelze uznat ani vykonat, a to zejména (písm. d) uvedeného zákona), když se toto uznání přičilo českému veřejnému pořádku.

Nejvyšší soud dospěl ve zhodnocení poznatků z používání ustanovení zákona č. 97/1963 Sb. (uveřejněném pod č. 26/1987 Sbirky soudních rozhodnutí a stanovisek, vydávané Nejvyšším soudem) k závěru, že rozpor s veřejným pořádkem spočívá v rozporu se zásadami právního řádu České republiky, jakož i v obcházení kogentních právních předpisů ČR. Takovým kogentním předpisem je i ustanovení § 66 odst. 1 zákona o rodině (zákona č. 94/1963 Sb. ve znění vyhlášeném pod č. 210/1998 Sb.), podle něhož „jako společné dítě mohou osvojit jen manželé“; podle § 1 odst. 1 zákona o rodině pak je manželství „trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem“.

Není však v rozporu s ustanoveními právního řádu ČR uznání cizího rozhodnutí (veřejné listiny) dokládající osvojení nezletilého dítěte v cizině občanem ČR jako individuálního osvojitele osvojence jím samotným.

Handwritten signature

JUDr. Josef Rakovský, v. r.
předseda senátu

I.ÚS 3226/16

- Dva muži, jedno dítě, náhradní matka a veřejný pořádek

„Neuznání zahraničního právního a faktického rodičovství jednoho z mužů tvořících stejnopohlavní pár je v rozporu s právem na rodinný život a s nejlepším zájmem dítěte“

PĚSTOUNSKÁ PÉČE / SVĚŘENECTVÍ

- Manželství
dítě může být svěřeno *manželům do společné pěstounské péče* (§ 964 OZ)
- Registrované partnerství
dítě může být svěřeno pouze jednomu z partnerů do pěstounské péče - není zakázáno
- Nesezdané soužití
dítě může být svěřeno druhovi nebo družce do pěstounské péče - není zakázáno

PORUČENSTVÍ

■ Manželství

ANO, § 932/2 OZ i dvě osoby, *zpravidla* manželé
společná osobní péče ANO - viz § 940 OZ

■ Registrované partnerství

ANO, § 932/2 OZ i dvě osoby,
společná osobní péče NE

■ Nesezdané soužití

ANO, § 932/2 OZ i dvě osoby
společná osobní péče NE

PROMLČECÍ HLŮTA NEBĚŽÍ, ANI NEZAČNE

■ Manželství

§ 646 OZ, dokud manželství trvá

■ Registrované partnerství

§ 646 OZ ve spojení s § 3020 OZ, dokud partnerství trvá

■ Nesezdané soužití !!!!

§ 646 OZ, dokud soužití ve společné domácnosti trvá

PRÁVO NA INFORMACE O ZDRAV. STAVU A ZE ZDRAV. DOKUMENTACE „osoba blízká“

- Manželství
ANO (§ 33 a 36 ZZS)
- Registrované partnerství
ANO (§ 33 a 36 ZZS)
- Nesezdané soužití
ANO (§ 33 a 36 ZZS)

MOŽNOST ZVOLIT OBVINĚNÉMU OBHÁJCE

- Manželství
ANO (§ 37 TŘ)
- Registrované partnerství
ANO (§ 37 TŘ)
- Nesezdané soužití - „druh“
ANO (§ 37 TŘ)

ODVOLÁNÍ VE PROSPĚCH ODSOUZENÉHO

- Manželství
ANO (§ 247 TŘ)
- Registrované partnerství
ANO (§ 247 TŘ)
- Nesezdané soužití - „druh“
ANO (§ 247 TŘ)

ZÁNİK A ZRUŠENÍ

- Manželství (§ 754 a násl. OZ)
smrt, prohlášení za mrtvého § 76 OZ: manželství se neobnovuje po zrušení prohlášení za mrtvého, rozvod (kvalifikovaný rozvrat), změna pohlaví § 29/2 OZ
- Registrované partnerství (§§ 14 až 17 ZRP)
smrt, prohlášení za mrtvého § 76 OZ: partnerství se neobnovuje po zrušení prohlášení za mrtvého, zrušení partnerství (faktická odluka), změna pohlaví § 29/2 OZ
- Nesezdané soužití
smrt, prohlášení za mrtvého, faktický stav - zrušení společné domácnosti

VYZIVOVACÍ POVINNOST PO ZÁNÍKU VZTAHU

■ Manželství

- výživné rozvedeného manžela: neschopnost samostatně se živit mající původ v manželství - přiměřená výživa (§ 760 OZ),
- "sankční výživné" - stejná životní úroveň po tři roky (§ 762 OZ)

■ Registrované partnerství

- výživné bývalého partnera - přiměřená výživa (§ 11 odst. 1 ZRP)
- "sankční výživné" - stejná životní úroveň po tři roky (§ 11 odst. 2 ZRP)

■ Nesezdané soužití

NE, ale je-li společné dítě, výživné matce a úhrada nákladů (§ 920 OZ)

ZÁKONNÁ POSLOUPNOST

■ Manželství

1. dědická třída (§ 1635 OZ) případně
2. dědická třída (§ 1636 OZ)

■ Registrované partnerství

1. dědická třída (§ 1635 OZ) případně
2. dědická třída (§ 1636 OZ)

■ Nesezdané soužití

2. dědická třída (§ 1636 OZ - žili-li ve společné domácnosti nejméně rok před smrtí a pečovali o domácnost nebo byli odkázáni výživou)
3. dědická třída (§ 1637 OZ), případně nedědí vůbec

OZ: novinky
§ 1582: dědická smlouva
§ 1592:
(před)manželská dědická smlouva

PRÁVO NA SLUŠNÉ VÝŽIVNÉ Z POZŮSTALOSTI

■ Manželství

ANO, slušná výživa po dobu 6 týdnů, těhotná vdova po dobu až šestinedělí § 1666/1 OZ

■ Registrované partnerství

ANO, slušná výživa po dobu 6 týdnů, **těhotná vdova (???)** po dobu až šestinedělí § 1666/1 OZ ve spojení s § 3020 OZ

■ Nesezdané soužití

NE

PRÁVO NA NUTNÉ ZAOPATŘENÍ Z POZŮSTALOSTI

- Manželství
ANO, byl-li odepřen n. zkrácen dědický podíl a sdílel
rodinnou domácnost, § 1666/2 OZ
- Registrované partnerství
ANO, byl-li odepřen n. zkrácen dědický podíl a sdílel
rodinnou domácnost, § 1666/2 ve spojení s § 3020 OZ
- Nesezdané soužití
NE

PRÁVO NA NABYTÍ MOVITÝCH VĚCÍ TVOŘÍCÍCH ZÁKLADNÍ VYBAVENÍ RODINNÉ DOMÁCNOSTI

- Manželství
ANO, pokud byla rodinná domácnost, § 1667 OZ
- Registrované partnerství
ANO, pokud byla rodinná domácnost, § 1667 OZ ve
spojení s § 3020 OZ
- Nesezdané soužití
NE

PRÁVO NA OCHRANU OSOBNOSTI

■ Manželství

po smrti manžela přísluší uplatňování práva na ochranu osobnosti komukoli z osob blízkých, tj. druhému manželovi (§ 82/2 OZ - § 22 OZ)

■ Registrované partnerství

po smrti partnera přísluší uplatňování práva na ochranu osobnosti komukoli z osob blízkých, tj. druhému partnerovi (§ 82/2 OZ - § 22 OZ)

■ Nesezdané soužití

po smrti druha/družky přísluší uplatňování práva na ochranu osobnosti komukoli z osob blízkých - újma (§ 82/2 OZ - § 22 OZ)

VDOVSKÝ / VDOVECKÝ DŮCHOD

- Manželství
ANO (§ 49 a § 50 zákona č. 155/1995 Sb.,
o důchodovém pojištění)
- Registrované partnerství
NE
- Nesezdané soužití
NE